

Śląska ekonomia społeczna
Współpraca się opłaca

EKONOMIA SPOŁECZNA W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

R O P S

Regionalny Ośrodek
Polityki Społecznej
Województwa Śląskiego

Bożena Borowiec - Dyrektor Regionalnego Ośrodka
Polityki Społecznej Województwa Śląskiego

Będzin, 14 września 2018 r.

Ekonomia społeczna

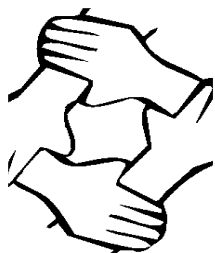
- ▶ to działalność gospodarcza, która łączy w sobie cele społeczne i ekonomiczne.

Przedsiębiorstwa społeczne prowadzą działalność gospodarczą, ale wypracowany zysk inwestują w cele społeczne, przeznaczają na potrzeby swoich członków lub społeczności, w których działają.

Obszary działań ekonomii społecznej

**integracja społeczna
i aktywność na rynku
pracy**

**usługi o charakterze
wzajemnym**

**dostarczanie dóbr
publicznych i rozwój
wspólnot lokalnych**

**dostarczanie usług
publicznych:**
- społecznych
- technicznych

usługi na otwartym rynku

**działalność handlowa
i produkcyjna**

Podmioty ekonomii społecznej

spółdzielnie
socjalne

spółdzielnie
pracy

spółdzielnie
inwalidów

stowarzyszenia

fundacje

spółki non-
profit

kluby
integracji
społecznej

centra
integracji
społecznej

warsztaty
terapii
zajęciowej

zakłady
aktywności
zawodowej

Liczba podmiotów ekonomii społecznej w województwie śląskim

Typ podmiotu	Liczba podmiotów**
spółdzielnia socjalna	ok. 158
spółdzielnia pracy	ok. 129*
spółdzielnia inwalidów	ok. 29*
stowarzyszenie	ok. 6600
fundacja	ok. 1100
spółka non-profit	bd.
klub integracji społecznej	45
centrum integracji społecznej	25
warsztaty terapii zajęciowej	57
zakład aktywności zawodowej	13
łącznie	ok. 8100

* ok. 2/3 spółdzielni pracy i inwalidów znajduje się w stanie upadłości/likwidacji

** dane dot. stowarzyszeń i fundacji wg stanu w 2016 r., dane dot. PES reintegracyjnych i spółdzielni socjalnych wg stanu we wrześniu 2018, dane dot. pozostałych spółdzielni wg stanu w czerwcu 2018 r.

Realizatorzy ekonomii społecznej w regionie

- ▶ Wojewódzki Zespół ds. Ekonomii Społecznej.
- ▶ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej - koordynowanie działań na rzecz sektora ES w regionie.
- ▶ Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES).
- ▶ Przedsiębiorstwa społeczne.
- ▶ Podmioty ekonomii społecznej, w tym o charakterze reintegracyjnym.
- ▶ Jednostki samorządu terytorialnego.

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

Projekt „Współpraca się opłaca - koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim”

Cel projektu:

Wzmocnienie roli przedsiębiorczości społecznej przez koordynację i realizację *Regionalnego programu rozwoju ekonomii społecznej w województwie śląskim.*

Grupa docelowa:

- Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- podmioty ekonomii społecznej,
- biznes.

Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej w województwie śląskim

W województwie śląskim funkcjonuje 6 Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej, które:

- ▶ świadczą usługi szkoleniowe, doradcze i biznesowe;
- ▶ udzielają wsparcia finansowego dla podmiotów ekonomii społecznej;
- ▶ prowadzą działania animacyjne na rzecz rozwoju partnerstwa i współpracy.

W swoich działaniach OWES ściśle współpracują z ROPS.

Część instytucji tworzących OWES aktywnie uczestniczy w realizacji systemu PSF, np. jako operatorzy lub podmioty świadczące usługi rozwojowe.

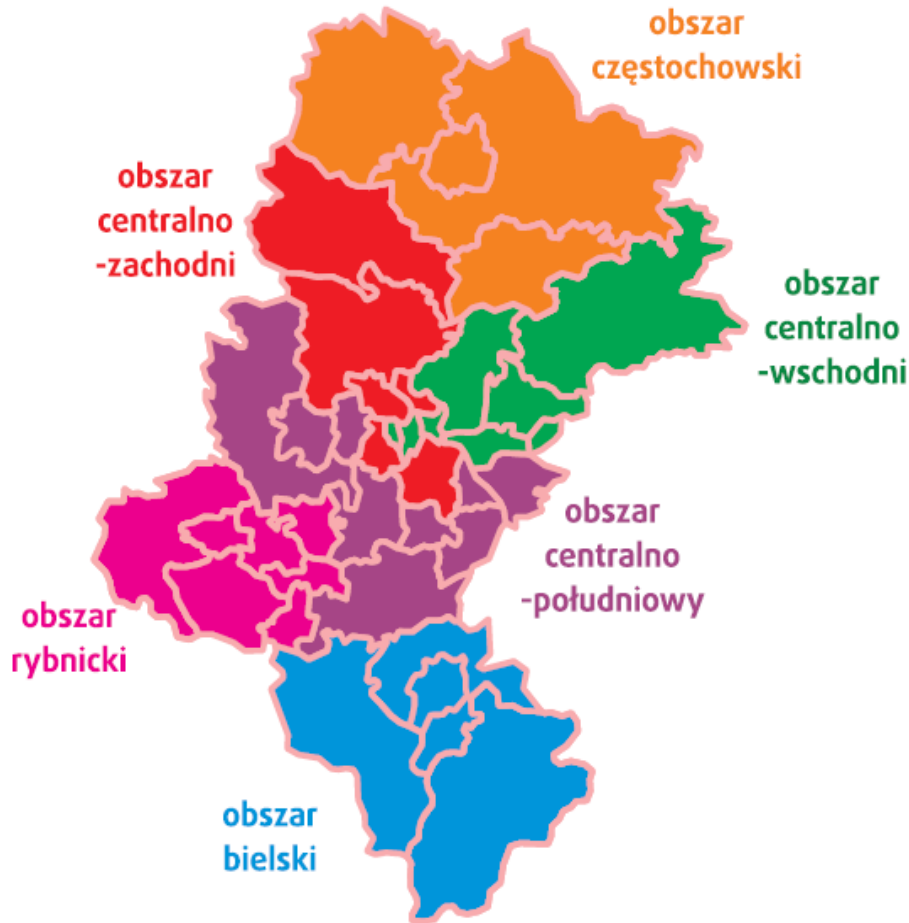
OWES w województwie śląskim 2015-2018

OWES Subregionu Centralno-Zachodniego w Katowicach

(Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej, RAR „Inwestor”, Telewizja Polska, Vinci & Vinci, Regionalna Fundacja Pomocy Niewidomym)

OWES Subregionu Zachodniego w Rybniku

(Centrum Rozwoju Inicjatyw Społecznych, M. Żory/ŻCOP, Powiat Wodzisławski, M. Jastrzębie-Zdrój)

Jurajski Ośrodek Wsparcia
Ekonomii Społecznej
w Częstochowie
(Agencja Rozwoju
Regionalnego)

OWES Centralno-Wschodni
w Katowicach
(Stowarzyszenie MOST,
Fundusz Górnośląski, FRAPZ)

Regionalny Ośrodek
Wspierania Ekonomii
Społecznej
w Łaziskach Górnych
(Centrum Społecznego
Rozwoju, M. Dąbrowa
Górnicza, M. Gliwice/GCOP,
OWIS, FRES)

OWES Subregionu
Południowego
w Bielsku-Białej
(Bielskie Centrum
Przedsiębiorczości, Teatr
Grodzki, UM Bielsko-Biała)

Podmiotowy System Finansowania a podmioty ekonomii społecznej

Podmiotowy System Finansowania

- ▶ System dystrybucji środków przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorców i pracowników MMŚP oraz osób fizycznych oparty na **podejściu popytowym**, czyli umożliwiający przedsiębiorcom samodzielnie wybrać usługę rozwojową w odpowiedzi na jego indywidualne potrzeby rozwojowe.
- ▶ Poziom dofinansowania od 50 do 80% usługi rozwojowej - uzależniony od wielkości przedsiębiorstwa tj.:
  - ▶ 80% dla mikroprzedsiębiorstw,
  - ▶ 70% dla małych przedsiębiorstw z możliwością zwiększenia do 80%,
  - ▶ 50% dla średnich przedsiębiorstw z możliwością zwiększenia do 80%.

Podmiotowy System Finansowania

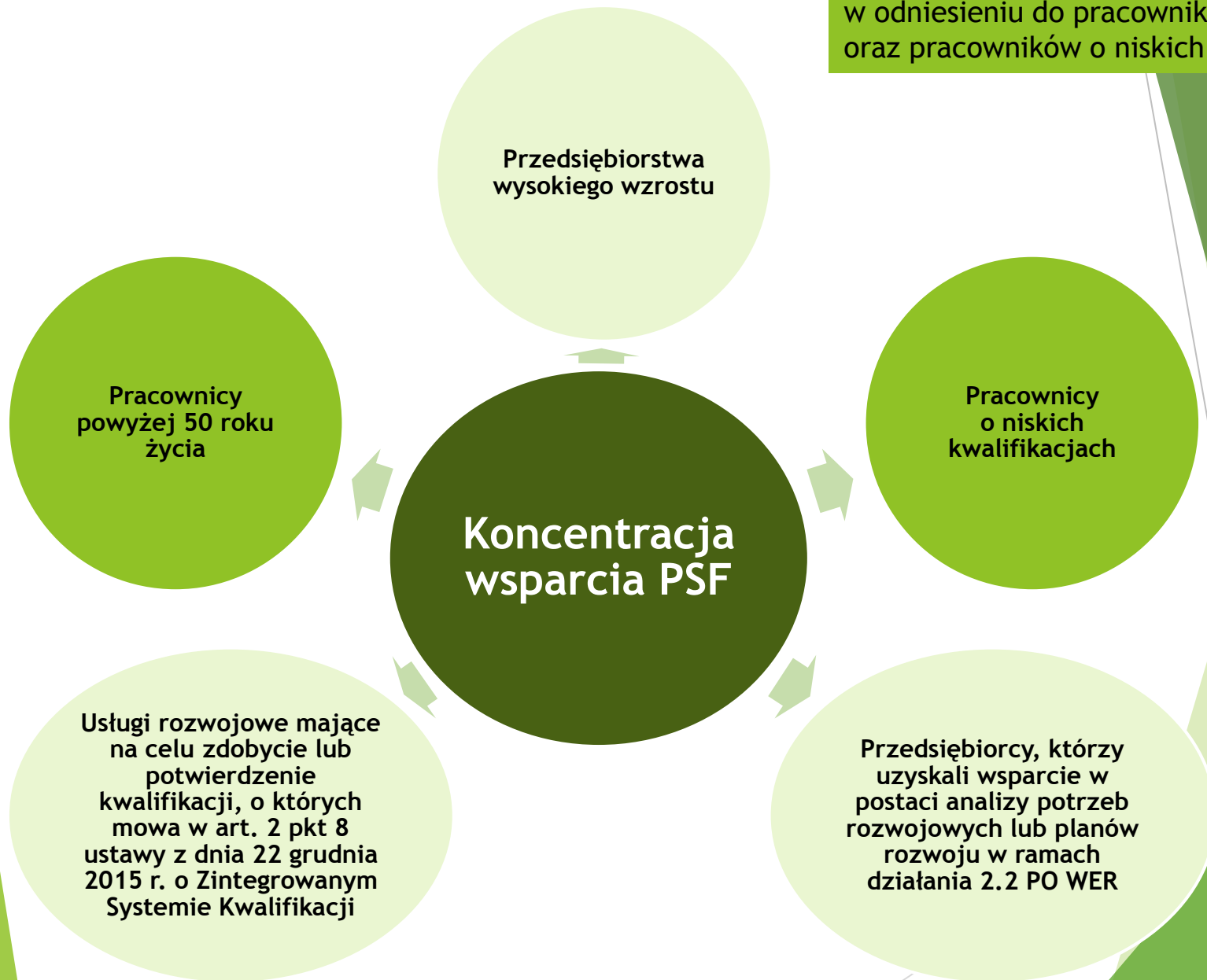
- ▶ Maksymalna kwota dofinansowania o jaką może się ubiegać jedno przedsiębiorstwo, w ramach jednego projektu, na dofinansowanie łącznych kosztów zakupu usług rozwojowych wynosi **100 000,00 zł**.
- ▶ Zgłoszenie na usługę rozwojową jest realizowane za pośrednictwem **Bazy Usług Rozwojowych - BUR** (Rejestr Usług Rozwojowych - RUR).
- ▶ PSF jest wdrażany w Województwie Śląskim w ramach RPO WSL 2014-2020.

Usługa rozwojowa

Należy rozumieć ją jako:

- ▶ **usługę szkoleniową** o charakterze rozwojowym, mającą na celu nabycie, potwierdzenie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych usługobiorcy (np. szkolenia, studia podyplomowe, e-learning, kurs zawodowy) lub
- ▶ **doradczą** o charakterze rozwojowym mającą na celu nabycie, utrzymanie lub wzrost wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych usługobiorcy lub które pozwalają na jego rozwój (np. doradztwo, coaching, mentoring).

Z punktu widzenia ekonomii społecznej, wsparcie PSF ma szczególne znaczenie w odniesieniu do pracowników pow. 50 r.ż. oraz pracowników o niskich kwalifikacjach.

Przedsiębiorstwa
wysokiego wzrostu

Pracownicy
powyżej 50 roku
życia

Koncentracja
wsparcia PSF

Pracownicy
o niskich
kwalifikacjach

Usługi rozwojowe mające
na celu zdobycie lub
potwierdzenie
kwalifikacji, o których
mowa w art. 2 pkt 8
ustawy z dnia 22 grudnia
2015 r. o Zintegrowanym
Systemie Kwalifikacji

Przedsiębiorcy, którzy
uzyskali wsparcie w
postaci analizy potrzeb
rozwjowych lub planów
rozwoju w ramach
działania 2.2 PO WER

Potrzeby szkoleniowe przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej

- ▶ Tworzenie biznesplanu.
- ▶ Budowanie współpracy z biznesem.
- ▶ Sposoby pozyskiwania klientów, techniki prowadzenia rozmów z klientem.
- ▶ Aktywizacja osób bezrobotnych w kontekście nowych trendów na rynku pracy.
- ▶ Motywacja pracowników.
- ▶ Zmiany na rynku pracy, zmiany przepisów i regulacji prawnych.
- ▶ Zamówienia publiczne i klauzule społeczne.
- ▶ Pozyskiwanie nowych źródeł finansowania.
- ▶ Efektywna promocja i marketing.

* Opracowano na podstawie ankiet ewaluacyjnych uczestników projektu „Współpraca się opłaca - koordynacja sektora ekonomii społecznej w województwie śląskim”.

Świadczenie usług rozwojowych przez podmioty ekonomii społecznej

- ▶ Świadczeniem usług rozwojowych mogą być zainteresowane podmioty ekonomii społecznej działające w sferze edukacji i wychowania. Badania Stowarzyszenia Klon/Jawor pokazują, że działania edukacyjne są podstawowym obszarem działalności dla 12% śląskich organizacji.

Podmioty ekonomii społecznej w PSF. Dane dotyczące województwa śląskiego.

Odbiorcami pomocy było ok.:

- ▶ 13 spółdzielni socjalnych,
- ▶ 4 stowarzyszenia prowadzące działalność gospodarczą,
- ▶ 17 fundacji prowadzących działalność gospodarczą.

* Dane szacunkowe pozyskane z systemu Jasper (wyszukiwanie po słowach kluczach).

Spółdzielnie socjalne w PSF. Dane dotyczące województwa śląskiego.

- ▶ Dla spółdzielni socjalnych zrealizowano ok. 111 usług rozwojowych.
- ▶ Przykładowe tematy szkoleń i treningów:
  - ▶ język angielski,
  - ▶ autoprezentacja i wystąpienia publiczne,
  - ▶ RODO,
  - ▶ negocjacje biznesowe,
  - ▶ sprzedaż naturalna (efektywne techniki sprzedażowe),
  - ▶ informatyczne,
  - ▶ Business Trainer Certificate,
  - ▶ system HACCP (bezpieczeństwo żywności),
  - ▶ zarządzanie personelem gastronomicznym,
  - ▶ kursy gastronomiczne.

Spółdzielnie socjalne w PSF. Dane dotyczące województwa śląskiego.

- ▶ 1 spółdzielnia socjalna jest podmiotem świadczącym usługi rozwojowe. Zrealizowała ona 32 szkolenia motywacyjne i doradcze.
- ▶ Przykładowe tematy realizowanych szkoleń i warsztatów:
  - ▶ efektywne budowanie i prowadzenie zespołu,
  - ▶ profesjonalna sprzedaż w branży sportowej,
  - ▶ efektywna obsługa klienta.

Korzyści z inwestowania w szkolenia pracowników

- ▶ Zmniejszenie kosztów uczenia się (błędów).
- ▶ Poprawienie efektów osiąganych przez pracownika, zespół i firmę, czyli rezultatów, jakości, tempa i całościowej produktywności.
- ▶ Zwiększenie elastyczności operacyjnej poprzez rozszerzenie zakresu umiejętności pracowników.
- ▶ Zwiększenie zaangażowania pracowników poprzez zachęcenie ich do utożsamiania się z misją i celami organizacji.
- ▶ Pomoc w stworzeniu w firmie pozytywnej atmosfery, np.: zorientowanej na osiąganie lepszych efektów.
- ▶ Poprawienie poziomu usług dla klientów.

Korzyści i ograniczenia korzystania przez PES z PSF

Indywidualizacja usługi rozwojowej do potrzeb PES i ich pracowników, zarówno poprzez wybór tematyki, jak i formy usługi rozwojowej.

Większa elastyczność przy organizacji usługi rozwojowej (np. wybór trenera, miejsca szkolenia) - brak konieczności spełnienia zasady konkurencyjności przy udzieleniu zamówienia na usługę rozwojową przez OWES.

Zwiększenie konkurencyjności na rynku (pracownicy PES nabywają nową wiedzę i umiejętności, korzystając m.in. ze stosunkowo drogich i specjalistycznych form szkoleniowych oraz doradczych).

Uzupełnienie oferty OWES o bogaty wachlarz usług rozwojowych np. szkoleń, doradztwa, studiów podyplomowych, e-learningu itp.

Umożliwienie udzielenia dodatkowego wsparcia PES, których pracownicy nie byli zatrudnieni w ramach dotacji udzielonej przez OWES.

„Zwiększenie budżetu” na usługi rozwojowe dla PES w ujęciu regionalnym (budżet PSF uzupełnia środki OWES na działania szkoleniowo-doradcze).

Brak subregionalizacji (usługi rozwojowe dostępne dla wszystkich pracowników PES niezależnie od ich miejsca zamieszkania).

Ograniczenie możliwości skorzystania z PSF do PES prowadzących działalność gospodarczą.

Konieczność wniesienia wkładu własnego (słaba kondycja finansowa PES).

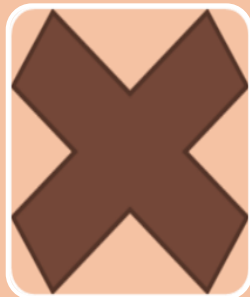

Niewystarczające powiązanie między systemem wsparcia ekonomii społecznej a wdrażaniem PSF.

Zaangażowane w PSF są:

- Agencja Rozwoju Regionalnego S.A. z Częstochowy w partnerstwie ze Stowarzyszeniem "Bielskie Centrum Przedsiębiorczości", które realizują równocześnie projekty OWES i pełnią funkcję operatora PSF w województwie śląskim;

- Stowarzyszenie Współpracy Regionalnej z Katowic, które jest podmiotem świadczącym usługi w ramach PSF.

Bibliografia:

- ▶ M. Armstrong, Zarządzanie zasobami ludzkimi, ABC, Kraków 2000, s.449, cyt. za: K. Dajczak, K.Kijewska, Rola szkoleń w rozwoju kapitału ludzkiego przedsiębiorstwa, Zeszyty Naukowe Instytutu Ekonomii i Zarządzania, s.11.
- ▶ Opis systemu wdrażania PSF w województwie, załącznik nr 10 do Regulaminu konkursu nr RPSL. 08.02.03-IP.02-24-017/16 w ramach RPO WSL 2014-2020.

Kontakt:

**Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
Województwa Śląskiego**

es.rops-katowice.pl

tel. 32 730 68 68